

သတင်းထုတ်ပြန်ချက်

ရန်ကုန်၊ မြန်မာ

နေ့စွဲ - ၂၉ နိုဝင်ဘာ၊ ၂၀၁၈

ထားဝယ်အထူးစီးပွားရေးဇုန် အပေါ် ရပ်ရွာ လူထု၏ အသံနှင့် ရှုဒေါင့်အထွေထွေ အစီရင်ခံစာ မိတ်ဆက်ခြင်း

ဒေသနေရပ်ရွာလူထုနှင့်အတူ၊ EarthRights International နှင့် ထားဝယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ (DDA) တို့မှ ပူးပေါင်း၍ အစီရင်ခံစာ အသစ်တစ်စောင်အား ယနေ့ ထုတ်ဝေလိုက်သည်။ “ဟန်ချက်ကြားမှ နဘုလယ်ဒေသ၊ တကျော့ပြန် ထားဝယ်အထူးစီးပွားရေးဇုန်နှင့် ဒေသနေလူထုအသံများနှင့် ရှုထောင့်အထွေထွေ” အစီရင်ခံစာကို မိတ်ဆက်မည်ဖြစ်သလို အင်္ဂလိပ်၊ မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော မှတ်တမ်းဗွီဒီယို အသစ်တစ်ခုဖြစ်သည့် “ထားဝယ်မှ အမျိုးသမီးများ” ဗီဒီဒီအခွေအားလည်း ဖြန့်ဝေသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာ နှင့် ထိုင်းအစိုးရတို့မှ ထားဝယ်အထူးစီးပွားရေးဇုန် စီမံကိန်းတည်ထောင်ရန် သဘောတူခဲ့သည့်မှာ ဆယ်နှစ်ပြည့်ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ယခု အစီရင်ခံစာနှင့် ဗွီဒီယိုတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အကြီးမားဆုံးသော စက်မှုဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းကြီးများထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သည့် ထားဝယ်စီမံကိန်းဒေသ ရပ်ရွာလူထု၏ အတွေ့အကြုံများနှင့် အချက်အလက်များကို ထည့်သွင်းဖော်ပြ ထားပါသည်။

ဤအစီရင်ခံစာသည် ထားဝယ် အထူးစီးပွားရေးဇုန် ဒေသတွင် နေထိုင်သည့် ရပ်သူရွာသားများမှ စီမံကိန်းအား နားလည်သဘောပေါက်ပုံ၊ ၎င်းတို့ဘဝ ၊ စားဝတ်နေရေး နှင့် စီမံကိန်း၏ အဆက်အစပ် တို့အား မှတ်တမ်းတင်ထားပါသည်။ ကျေးရွာလူထု၏ စီမံကိန်းအပေါ်အမြင်ကို ယခင်က သုတေသန ပြုလုပ်ခဲ့ဖူးသော်လည်း စီမံကိန်း ခေတ္တရပ်နားစဉ်မှစ၍ မည်သည့် သုတေသနတစ်စုံတစ်ရာမှ မပြုလုပ်ခဲ့ပေ။ ယခုအခါ ဤအစီရင်ခံစာတွင် အထူးစီးပွားရေးဇုန်ကြောင့် တိုက်ရိုက်သက်ရောက်နိုင်ချေရှိသည့် ကျေးရွာလူထုတို့၏ အမျိုးမျိုးအထွေထွေသော အတွေ့အခေါ် စိတ်ကူးများ၊ သဘောထားအယူအဆများ၊ မျှော်ရည်ချက်များနှင့် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ အား တင်ပြထားပါသည်။

“ကျွန်တော်တို့လို ဒေသခံတွေ အနေနဲ့၊ ကိုယ့်ရွာ၊ ကိုယ့်အိမ်၊ ကိုယ်နှစ်ပေါင်းများစွာနေလာခဲ့တဲ့ နေရာကို သူတို့တွေက လာဖယ်ခိုင်းတာကိုတော့ လက်မခံနိုင်ဘူး၊ သူတို့စီစဉ်ထားတဲ့ နေရာအသစ်က ဘယ်နေရာမှန်းတော့မသိဘူး ဒါပေမယ့် ကျတော်တို့အခု နေနေတဲ့ အခြေအနေမျိုးနဲ့ တူမလား ၊ မတူဘူးလား၊ နောက်စိတ်ပူတာ တစ်ခုက အဲဒီနေရာအသစ်မှာ ကျနော်ရဲ့ လက်ရှိ အလုပ် ဖြစ်တဲ့ လယ်သမား အလုပ်ရော လုပ်ကိုင်စားသောက်လို့ရမလား ပေါ့” ဟု ပရဒမ် ရွာမှ လယ်သမား တစ်ဦးက ရှင်းပြခဲ့ပါသည်။

ဤသုတေသနပြုလုပ်မှုတွင်ပါဝင်ခဲ့သူ အခြားသောရွာသားများကတော့ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း၊ အခြေခံအဆောက်အအုံများ နှင့် လျှော်ကြေးငွေများကို ရရှိရန်အာသီသကို ပြသကြပြီး ထိုအရာများကို ထိုစီမံကိန်းမှ ဆောင်ကျဉ်းလာလိမ့်မယ်ဟု မျှော်လင့်ကြောင်းလည်း ထုတ်ဖော် ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

EARTHRIGHTS INTERNATIONAL

DAWEI DEVELOPMENT ASSOCIATION

နိုင်ငံတကာအတွေ့အကြုံများအရ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရရှိမှု

အထူးစီးပွားရေးဇုန်များတွင် ဒေ အခြေအနေမှာ လွန်စွာနည်းပါး ဧ

ဒေသခံများအနေဖြင့် ကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

ဤအစီရင်ခံစာတွင် သုတေသန လုပ်ငန်းစဉ်၏ အဓိက အကြောင်းအရာ လေးချက်ဖြစ်သော သတင်းအချက်အလက် ရရှိမှု၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် လူမှုလိင်ကဏ္ဍ (သို့) ကျားမ ကဏ္ဍ တို့နှင့် ဆက်နွယ်လျက် အောက်ပါ အချက်များကို ရွာသူရွာသားများအနေဖြင့် တောင်းဆိုထားသည်။

- ရှင်းလင်းသော စနစ်ကျသော တန်းတူညီမျှဖြစ်သော သတင်းအချက်အလက်များ
- ပွင့်လင်းသော သာတူညီမျှ မျှတသော လျှော်ကြေးလုပ်ငန်းစဉ်များ
- နဂိုမူလ အခြေအနေထက် ပိုမိုကောင်းမွန်မှ ပြောင်းရွှေ့ရန် (သို့) နဂိုလူမှုဘဝ အရည်အသွေးမရလျှင် မပြောင်းရွှေ့ရန်
- ဒေသနေ လူထုအား အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် အလုပ်အကိုင်ကဏ္ဍနှင့် အခြေခံ အဆောက်အအုံ များတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန်
- ထားဝယ်၏ပိုမိုကောင်းမွန်သော အနာဂတ်အတွက် ရာထူးကြီးငယ်၊ လူတန်းစား၊ အသက်အရွယ် လူမှုလိင် (သို့) ကျားမ ကဏ္ဍမရွေး အချင်းချင်း ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန်

“ အခုဆို ၁၀ နှစ်လောက်ရှိပြီ။ မဖြေရှင်းသေးတဲ့ ပြဿနာတွေအများကြီးကျန်သေးတယ်။ မသေချာမရေရာမှုတွေ၊ စိုးရိမ်သောကတွေကို ဒေသနေလူထုတွေ ဆယ်စုနှစ် တစ်ခုစာလောက် ခံစားခဲ့ကြရပြီးပြီ။ စီမံကိန်း ဆက်လုပ်သည်ဖြစ်စေ မလုပ်သည်ဖြစ်စေ စီမံကိန်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တဲ့ ပြဿနာတွေကို အရင်ဖြေရှင်းပြီး ထိခိုက်နစ်နာခဲ့တဲ့ သူတွေအတွက် ပြုပြန်လည် ကုစားပေးရမယ်။ ရပ်ရွာလူထုရဲ့ အမြင်ကို လေးစားဖို့လိုသလို ပွင့်လင်းမြင်သာတဲ့ တရားမျှတတဲ့ လျော်ကြေး နဲ့ နေရာရွှေ့ပြောင်းမှု လုပ်ငန်းစဉ်တွေဟာ အင်မတန်အရေးကြီးပါတယ်။” ဟု EarthRights International မှ အကြံပေး ဦးဘိုဘိုအောင်မှ ပြောဆိုလိုက်သည်။

“ထားဝယ်စီမံကိန်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့၊ အရေးကြီးဆုံးကတော့ NLD အစိုးရအနေနဲ့ အရင်အစိုးရလို အမှားမျိုး မလုပ်မိဖို့ ဘဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတိုင်းဒေသကြီးရဲ့ ရှိပြီးသား တန်ဖိုးကိုမြင်အောင် ထုတ်ဖော်ပြီး၊ ရှေ့ ဖြစ်လာမယ့် အလားအလာကို နားလည်အောင်လုပ်ပြီးတော့ ရေရှည် တည်တံ့မဲ့ အစီအစဉ်မျိုးကိုတွေးသင့်ပါတယ်။ ထားဝယ်ပြည်သူလူထုက ဘာလိုချင်လဲ ဆိုတာကို ကြားအောင် နားထောင်ရင်း အားလုံး ပါဝင်တဲ့ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်ဖို့ ကောင်းမွန်တဲ့ဝန်းကျင် အခြေအနေကောင်းတစ်ရပ် ဖော်ထုတ်သွားဖို့လိုပါတယ်” ဟု DDA ဒါရိုက်တာ ဦးသန့်ဇင်က တိုက်တွန်းထားပါသည်။

နောက်ခံအကြောင်းရင်း

ထားဝယ်အထူးစီးပွားရေးဇုန် သည် မြန်မာနိုင်ငံတောင်ဖျားပိုင်းတွင် ရှိသော စက်မှုဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း တစ်ခု ဖြစ်သည်။ မြန်မာပြည်တွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများလျှော့ချခြင်း၊ အခွန်လျှော့ချရန် ကမ်းလှမ်းခြင်းများနှင့် အနည်းဆုံး လုပ်ခလစာအတွက် လိုအပ်ချက်များကို လျှော့ချပေးခြင်းဖြင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအား ဆွဲဆောင်ရန်စီမံထားသော အထူးစီးပွားရေးဇုန် သုံးခု အနက် တစ်ခု အပါအဝင် ဖြစ်သည်။ ထိုစီမံကိန်းပြီးမြောက်ပါက ယင်းတွင် ရေနက်ဆိပ်ကမ်း၊ ရေနံသန့်စင်စက်ရုံ၊ သံမဏိစက်ရုံ၊ ဓါတ်မြေဩဇာနှင့် ရေနံဓာတုပစ္စည်းစက်ရုံ၊ စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာစက်ရုံများနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်တာများ၊ ရေလှောင်ကန်ကြီးများနှင့် ထားဝယ်မှ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ကန်ချနပူရီ

သို့ ဆက်သွယ်မယ့် လမ်းတို့ ပါဝင်မည်။ ၎င်းစီမံကိန်း ပြီးမြောက်ပါက အရှေ့တောင်အာရှ တွင် အကြီးမားဆုံး စက်မှုဇုန်များထဲမှ တစ်ခု ဖြစ်လာမည်ဖြစ်သည်။

ထားဝယ် အထူးစီးပွားရေးဇုန်သည် ဒေသခံပေါင်း (၄၃၀၀၀) ခန့်အား ထိခိုက်နိုင်ပြီး အများစုမှာ စီမံကိန်းနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်မရရှိကြသလို ဒေသခံများကို စီမံကိန်းနှင့် ပတ်သက်၍ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းလည်း မရှိခဲ့ပါ။ စီမံကိန်းစတင်ခဲ့စဉ်က အထိခိုက်ခံပြည်သူများ၏ (၈) ရာခိုင်နှုန်းထံမှသာ သဘောတူညီချက်ရယူခဲ့ပြီး ဒေသခံ သုံးပုံတစ်ပုံလောက်သာ စီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်သော အချက်အလက်များကို အစိုးရ သို့မဟုတ် စီမံကိန်း တည်ဆောက်သူထံမှ ရရှိခဲ့သည်။ ထိုစီမံကိန်းဒေသမှ ရပ်ရွာလူထုအများစုသည် ၎င်းတို့ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော မြေယာသိမ်းဆည်းမှု၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် စီမံကိန်းမန်နေဂျာများ၏ ခေါင်းပုံဖြတ် အမြတ်ထုတ်မှုများကို မကျေနပ်ကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့ကြသည်။ အထူးစီးပွားရေးဇုန်ဒေသခံများ၏ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်၏ ဘဝနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းသည် ထိုဒေသရှိ မြေယာများပေါ်မှီတည်နေရပြီး အများစုမှာ ၎င်းတို့၏ မြေယာများကိုလည်း ဆုံးရှုံးရမည်ဖြစ်သည်။

ဒေသနေ လူထု ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခက်အခဲတို့ကြောင့် စီမံကိန်းအား ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် မြန်မာ အစိုးရမှ ဆိုင်းငံ့ထားခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း အစိုးရ၏ အစီရင်ခံစာများနှင့် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်သူများမှ စီမံကိန်းကို မကြာမီ ပြန်လည် စတင်မည်အရိပ်အယောင်များပြသလျက်ရှိသည်။

ဆက်သွယ်ရန်

ဦးဘိုဘိုအောင် (Campaign Advisor- ERI)
Email: bobo@earthrights.org, ဖုန်း - ၀၉ ၂၅၀၂၆၇၀၂၅

ဦးသန့်ဇင် (ဒါရိုက်တာ DDA)

Email: mgthantzindawei@gmail.com, ဖုန်း - ၀၉ ၄၂၁ ၉ ၀၆၉ ၁

